

S Z A B O L C S

(Telefonsz. az Interurbán-hálózatban : 132.)

POLITIKAI LAP.

(Telefonszám a városi forgalomban : 132.)

ELŐFIZETÉSI ÁRA:Egész évre 8 korona. Egyes szám 16 fillér.
Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

IV. kerület Vasuti-ut 17. szám.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviselt.

Vázlatok közegészség- ügyünkről.

Irta: Dr. Dohnál József.

Olvasva a kormány által 1911 évre benyújtott költségvetés előirányzott tételeit, sajnálattal tapasztalom, hogy sok életbevágó szükségletünknek, a 1¹/₂ milliárdnyi pénzáldozatból, mely a nemzetet terheli — nagyon szűkmarku dotáció jutott.

Állami bevételeinek legnagyobb részét a csupán fokozott fegyverkezés által fenntartható béke molochjának szánjuk. Az ő emésztő karjaiba dobjuk áldozatul sok fontos gazdasági érdekünket, kulturánk nem egy fontos érdekét, közegészségügyünk bajainak ugyszólván már elodázhatatlan rendezését.

Ezen utóbbi követelmény nemcsak a humanismus szempontjából felette fontos, de közléről érinti a munkaerő csökkenésének megakadályozása révén nemzetgazdasági és a fegyverképes egyének minél nagyobb számának biztosítása révén pedig a véderő érdekeit. Pedig manapság az utóbbi körül, mint a nap körül, keringenek 5-öd 6-odrangu csillagok módjára egyéb szükségleteink.

Nyugoti szomszédaink szintén temérdek milliót fordítanak haderők fejlesztésére, nagyobb teljesítő képességük mellett, egyéb szükségleteikre fordított kiadások nem oly aránytalanul csekélyek, mint mi nálunk. Eltekintve kulturális és egyéb berendezéseiktől, oly egészségügyi intézményekkel rendelkeznek, melyekről nálunk — csak mi a szakemberek — álmodunk.

Lássuk csak:

Nálunk a gyermek halandóság az összhalalozásnak 55—60 százalékát teszi. Vagyis az összes elhaltaknak több mint 1¹/₂ része 7 éven aluli gyermek. Ha ezen borzasztó számhoz hozzá számítjuk a születéseknek nemcsak Európaszerte, de nálunk is tapasztalt következetes fogyását, és a kivándorlást — akkor nemzeti erőnk gyarapodása szomorú perspektívában tárul fel előttünk.

Beláthatjuk, hogy óriási gyermekhalandóságunk oly mizeria, mely a gyermekek hekatombait és ez által annyi emberéletet emészt meg, mint a legvéresebb hadjárat. Csecsemő gondozás, egészséges, kifogástalan gyermektáplálék biztosítása (tej), anyavédelem, szoptatási praemium, jól gondozott csecsemők díjazása, vándor oktatás a gyermekek, kü-

lönösen csecsemők gondozásáról, beteges gyermekek részére szervezett iskolák, a szabadban, erdőben, tengerparton, olyan intézmények, melyek a külföldön (ide nem értvén Ausztriát, mert ott a viszonyok nem jobbak mint nálunk) kisebb városokban is meghonosodtak. Ezeknek állami megvalósítására jelenlegi anyagi helyzetünk mellett egyelőre nem is gondolhatunk, ez irányu társadalmi tevékenységünk pedig általános szegénységünk mellett csak oly eredménnyel kecsegtet, mintha a tengert kanállal akarnánk kimeríteni. Hogy az emberanyag védelmében mennyire ment Németország, mutatja a következő, ott általános intézkedés.

A mai tudományos meggyőződés szerint a tuberkolózis leginkább az odvas fogak útján jut a szervezetbe. Hogy a gyermekeket ezen pusztító rémtől megóvják, Német ország kisebb városai iskola fogorvosokat alkalmaznak az ifjúság fogzatának szemmel tartására és gondozására. Még az elemi iskolákban is. Nálunk az iskola orvosi intézmény szintén meg van — papiron! Mert pénz hiányában megválasztani nem lehet? Nehány szám törekvő fiatal orvos meg is szerezte az egészségügyi tanári képesítést, de nem hiszem, hogy az országban is volna alkalmazásban.

TÁRCA.

Külföldi levél.

Oros, 1910. nov. 17.

Nagyot lélekztem, mikor megszabadulva a honi gondoktól, végre szabadon éreztem magam. Fújtam egyet, hagyományos szivaromra ismét rágyújtottam s hatalmas ugrással benntermettem egy bodegában. Körülnéztem, ollót kértem s leültem verselni, amint már szoktam. Becsület isteneimre mondom: csak úgy peregetek a sorok. De hát nem is csoda! Aki engem ismer, tudja ugyanis, hogy micsoda tehetség vagyok. Becsület szavamra.

Javában pihentem, mikor felrezzentem. Hallom mögöttem: „doktor ur!”. Mint akit agyonütnek, úgy kaptam fel a kalapomat, s rohantam ész nélkül kifelé. Soká tartott, míg lecsendesedtem, s betértem egy kávéházba. Ott olyan jó volt. Bizony Isten! Itt senki sem zaklatott. Rendbe szedtem a gondolataimat (csak semmi mosolygás!) s elmélkedtem — becsületemre! — hogy mit csinálnak most odahaza az én jó barátaim? Képzem, mennyire fáj az én távozásom? De nem bánom! Ne lássam soha a családomat, ha nem így van.

Ugy kell nekik! Nem tudtak engem méltányolni most így a levét. Más különben csinos kis város ez. Itt elférnek egymástól az emberek, s nem ütnek rajta minden kis hazugságért. Szinte kedvem volna itt megtelepedni. Micsoda szüret volna itt nekem! Ugy éljek én!

De sajna nem állapodhatok meg! Mennem kell, keresni azt a rongyos diplomát, hogy pukkadna meg, aki kitalálta. Beh sok boldogtalan órát szerzett ez nekem. Oh mily balga valék. De nem baj! azért is utánna nézek, s ha lehet, végeladáson szerzek egyet. Mindegy, hogy milyen, csak legyen. Nézegettem már a földön is, de úgy látszik ott nem terem. Mégis csak jobb otthon. Ott a levegőben is van. (Én legalább úgy kerítettem az elsőt.) Boldog idők!

Eh! Mit kesergek? Élvezzük a jelent! A dicsőséget, hogy én . . . én külföldön lehetek, s még hozzá hosszabb tanulmány uton. Ezt tegye valaki utánam meg! Mégis csak nagy ember vagyok én. Néha ugyan elgondolom, hogy miért is kellett nekem ilyen hamar eltűnni, holott csak úgy uszkáltam a hírnévben. Megsüvegelt mindenki. Általános szeretetnek, becsülésnek örvendtem stb. stb.

Forgandó, szerencse! Örülök is hogy így történt. nkéntelen alkalom nyilott, mély tudásom még nagyobb mértékben való gyarapítására. Ezután nézzenek aztán rossz szemmel én reám.

Ismert lovagiasságom és érintetlen uri mivoltomból kifolyólag menten neki mennék. De még mennyire! Na de hát ehhez szó sem fér. Tudja mindenki, nem beszélek hát erről.

Inkább részletezem a város szépségeit. Tehát — amint már mondtam — ez felséges vidék. Vannak hegyek, vizek, föld, levegő, fák: kitünő! Elragadtatva szemlélem őket. Nagy hálával tartozom ugyan édes honomnak, mert lehetővé tette hosszú időn keresztül, hogy minden alap nélkül nagy szerepet játszak, de már azért ami igaz: — igaz! Ez szebb hely! Csak volna diplomám, itt telepednék le. S megmutatnám azoknak a magyaroknak, hogy ki vagyok, mi vagyok. Szárnyára kapná nevemet a hir, mint költőt és másét, le pipálnám a világot, s a mikor már világhírré emelkednék, úgy egy-két órára: mennék haza körül mutogatni becses személyemet.

Hanem már azt hiszem, elég is lesz a levélből, mert végtére kinyirom magamat, s bár szellemem kifogyhatatlan, mégis óvatosnak kell lenni. Nem lehet tudni, hogy mi lesz, hogy lesz? Azért most becses soraimat bezárom, s azon kijelentéssel, hogy „öné a nadrág!” magamat az olvasó közönség nagyérdemű figyelmébe ajánlva vagyok a távolból.

Ex. dr.

Borzalino kalapok, vállkendők, kötött

kabátok, cipők stb. rendkívüli nagy választékban

érkeztek

Eisler Károly

cipő-, kalap-, női-, férfi- divatáru
házába.

NYIREGYHÁZÁN. Telefon szám 114.

Alkalmazás esetén is a fizetés néhány száz korona. Természetes, ennek fejében, csak úgy melleleg lehet az iskola és a tanulók egészség ügyeivel foglalkozni. Már pedig az iskola hygienikus viszonyainak fejlesztése, az egészségtan tanítása a fogazatnak, szemeknek, testi fejlődésnek ellenőrzése; az alcohol, nikotin és egyéb ártalmak ellensúlyozása, az ifjak otthoni körülményeinek (táplálkozás, lakás, stb.) szemmel tartása, egész embert igényelnek. A serdülő korban lévők egészségét a mai célszerűtlen tápanyag beosztás és magával a korrall járó betegségekre való fogékonyság mellett sok veszély fenyegeti. Ezekből az ifjúságot megóvni és nemcsak szellemileg, de testileg is kiváló magyar intelligenciát nevelni, a nemzeti erő gyűjtés szempontjától oly igazán fontos cél volna, mely a reáruházott tőkét bőven kamatoztatná.

A régi görögöknek — felismerve az ifjúság testi fejlesztésének kiváló fontosságát — gymasionjaik (gymnos = mezitelen) testi edzés, izomfejlesztés, férfias erények ápolása képezte földadatát, állami vezetés mellett. A testi kiválóság ezen intesiv fejlesztése nem szorította vissza a szellemi működés nagy kvalitását, sőt merem állítani, hogy annak kifejlődésére és felvirágoztatására nagy hatással volt. A görög szellem óriásai a bölcsélet terén, (Sokrates, Plató) művészet terén (Phidiás, Apelles), hadvezérlés terén (Miltiades, Leonidas), természettudományok (Aristoteles, Pythagoras, Archimedes) és politika terén (Likurg, Terikles) kétségtelenül bizonyítják be a már közhely számba menő közmondást: „mens sana in corpore sano“ igazságát. Bár ifjúságunk testi nevelésének fontossága ujabban, a multakhoz viszonyítva, inkább méltányolásban részesül, hiszen az országos torna versenyek, jobban kiképzett, sőt feladatuk magaslatán álló torna tanári kar e tekintetben haladást jelentenek — mégis elégtelenek arra, hogy az ifjúság testi kiválóságát és az iskola orvosi intézmény fentebb megjelölt arányu fejlesztését pótolhassák.

Van egy intézményünk, mellyel a külföld előtt méltán büszkélkedhetünk — ez a törvénytelen gyermekek védelme. Az országos gyermekmenhelyek szervezete. A néhány évi működés mindnyájunk előtt — kik ezer, egyrészt sociális, de nem kevésbé közegészségügyi intézményt hivatásszerűen figyelemmel kísérjük — bebizonyította áldásdús hatását a szegény elhagyott gyermekek ellátásánál és nevelésénél. Ennek dacára az utolsó költségvetésből mi tűnik ki? Hogy ezen intézmény csekély dotációja nem a haladó fejlesztés, hanem inkább a maradó fenntartás tendenciáját mutatja. Ami pedig nem halad, az hátra marad.

A fertőző betegségek elleni berendezésünk jellemzésére szolgáljon annak felemlítése, hogy az 1876. évi XIV. t.-c. tehát 35 évvel ezelőtt alkotott törvényünk rendelkezései alapján járunk el ezen népesség-apasztó ellenségeinkkel szemben. 36 év óta nagyot fordult a világ. Ma a

művelt nyugaton jól szervezett, kellően dotált és kiképzett hatósági orvosok és állami egészségügyi hivatalok — a fertőző betegségekre vonatkozó modern ismeretekkel — küzdenek a ragályok ellen. Az egészségügyi hivatalok a fertőző betegség bakteorologiai megállapításával, serum kezelés, immunizálás kutatásával; tápszerek, gyógyszerek vizsgálatával foglalkoznak. A kutatáshoz szükséges modern, egyuttal költséges berendezésükkel nélkülözhetetlen szervei a ragály elleni küzdelemnek. Hatósági orvosi ténykedés ezek nélkül nem képzelhető. A hazánkba el látogatott cholera megborzongatta vezető köreinknek bőrét. Felfedte egészségügyi szolgálatunk immár türehtetlen fogyatkozásait. Mi történt ezek után? A költségvetés szerint — marad minden, ahogy volt.

Ha a többi egészségügyi bajunkat csak vázlatosan is emliteni akarnám, az messze túlhaladna ezen cikk határait. A rajzolt vázlatokkal a laikus művelt közönség figyelmét akartam azon sebekre irányítani, melyek a nemzetünket és vele önálló államiságra irányuló törekvéseinket gyengítik. Az egészségügy is politikai tényező. Elhanyagolása a nemzetre csak oly erővesztést jelent, mint a legnagyobb katasztrófák. Ebből a szempontból aggályos a vezető körök azon egyoldalú törekvése: a legnagyobb pénzügyi áldozatok a béke állig felfegyverkezett molochjának hozni. Az ily módon fenntartott béke nem áldás. Mert miként fent kimutattam, több emberáldozatot igényel, mint a legvéresebb háború. A nagy politika mellett nem szabad elfelejtkezni azokról az intézményekről, melyeknek elhanyagolása — sorvasztva a nemzet erejét — képtelenné fogja tenni arra, hogy bárminemű közjogi kapcsolatban hatalmi posztóját megtarthassa. Caveant consules nequid res publica detrimenti capat.

Legujabb.

— Hallotta már a legujabb viccet?
— ??
— Nem? Hát az, hogy Nyiregyházán legujabban így köszönnék: „Uraságod sem doktor?”
— Ugyan ne smoncázzon nekem ilyen link dolgokat! Most már így köszönnék: „Uraságod is külföldi útra megy?”

Élősdiek.

Petőfi sorai jutnak eszünkbe némi módosítással:

Ti fekélyek, a társadalom testén,
Mit szólunk felőletek?! —

Hogy mindig voltak, vannak és lesznek a társadalmi életben oly alakok, kik nem oda valók, ez egy megdönthetetlenül tiszta, de szomorú igazság.

De hogy mindig voltak, vannak és lesznek oly emberek is, kik maguknak célul tűzték ki, azt a nagyon is hálátlan munkát, hogy az ilyen nem oda való alakoktól társadalmunkat tőlük telhetőleg megtisztítsák, ez is tagadhatlan, de éppen nem szomorú valóság.

Társadalmi életünknek és berendezéseinek olyannak kéne lennie, mint egy szép óriási nagy virágos kertnek, teleülteve ezernyi fajtájú szebbnél-szebb virágokkal. Talán valamikor igen

régen ilyen is lehetett? Jöttek azután óriási viharok, forgó szelek, amelyek az árokparti dudvák, csalányok, disznó-tüskék stb. növények magvait felkapták szárnyaikra, és azokat könnyörtelenül széjjel szórták a gyönyörű szép virágos kertben.

Igy történt azután, hogy ezek a dudvafélék 50-szeres gyorsasággal fejlődtek és nőttek nagygyá és ezt annál is könnyebben teheték, mert nekik nem voltak gyengéd szálaik és érzékeny szirmaik, mint azoknak a szép és nemes virágoknak, amelyek közé durva módon letelepedve, azokat elszorították a virulás és tisztes megélhetés lehetőségétől, sőt számtalan esetben végleg ki is irtották. Mert hisz ezt könnyen megtehették, lévén ők viharedzettek és erősek.

Mi volt tehát mindég az az óriási hiba és baj oka, hogy az ilyen bárbarizmus megtörténhetett? Az, hogy soha sem volt kéznél kertész és ha volt is, oly kevés segédlettel, hogy nem győzte idejekorán a szép virágos kert, a burjánzó dudvától megtisztítani.

Hát biz az ilyen nehéz és sulyos kerti munkára nem igen akadt kertész, és ha akadt, úgy nemes munkája fejében, csalány és disznó tüske által össze-vissza, véresre szurkálva ment nap-nap mellett pihenőre.

És mikor másnap újra nemes munkájához kezdett, kihívón, mintegy gúnymosolylyal vigyorgtak feléje, az cjen át is ismét nagyobbra nőtt csalányok, disznó-tüskék és egyéb a virágos kertet végpusztulással fenyegető dudvák.

Sok ilyen nemes kertész pusztult azután belé, még nemesebb munkájába, a segédlet kellő hiányában. De hála Isten újra és újra akadtak ilyen kertészek, kik ott folytatták nehéz és nemes munkájukat, hol nemes elődeik elhagyták. De hisz ha ez nem így történt volna, és a jelenben is nem így történe, hova lett volna a hajdanta valamikor réges-régen oly mesés szépségű virágos kert? Nem maradt volna addig annak még hirmondója sem, hanem átváltozott volna egy óriási, csakis csalány, disznó-tüske és egyéb dudvákban gazdag telepe elannyira, hogy még a jó Isten is megbánta volna, hogy teremtése nagy művéből nem került ki annyi kertész, hogy ezt a gyönyörteljes szép virágos kert a végpusztulástól megmentsék?!

Nos hát, Isten jó volta és akarata folytán mi is ilyen kertésznek csaptunk fel, lévén ez prédisztináció. Nem is fogunk ettől a nemes hivatásunktól eltérni és minden elképzelhető eszközökkel, (ott a hol a dudva megkivánja, még ásó, kapa sőt csákánnyal is) irtani fogjuk.

Mert mi féljük Istent, de senki mást e földön!

Válasz a „Válaszra“.

Ugyanis ily felirattal „Válasz“, jelent meg lapunk mult heti számában egy cikkeske a „Katekéta“ aláírással, melynek szivessen helyt adtunk, hozzá szólási jogunk fenntartásával. E cikknek csak azon részéhez óhajtunk némi megjegyzést fűzni, mely a „főurat“ és „katekétát“ illeti, mint akik ellenük irányulóknak vették a cikket. A többire, éppen mert helyi vonatkozásuak, nem reflektálunk.

Tévedni szabad, sőt bárkinek lehet is, mert hisz már nagyon sokszor megirtuk azt az arany igazságot, hogy: „ha volna ember hiba nélkül, az volna a legnagyobb hibája, hogy nincs hibája“!

Ilyes valamibe szenved a különben igen tisztelt, cikket irt „katekéta“ úr is, dacára annak, hogy pap. Mert talán ezek sem teljesen mentesek a hibáktól! — Rövid leszek. Vezércikkünk korántsem helyi-érdekű cikk volt. És még kevésbé szólott az a mi főurunk, vagy katekétájának. — És ime mégis rögtön jelentkeztek ezek az urak, és minden áron „személyes kérdéssé“ akarták cikkünket ledegradálni.

Bár dicséretre méltó önfeláldozással igyekszik a derék katekéta úr, a főurat az egész vonalon földni, nagyon sajnáljuk, de mi sem az egyik, sem a másik úr egyénével nem foglalkoztunk „személyi kérdésként“, sőt ezt sem a

TELEFON 129.

Szörme boák és muffok minden kivitelben a legolcsóbban kaphatók
Kohn Ignátz női-, férfi divat és rövidáru üzletében.

TELEFON 129

jelen, sem a jövőben tenni nem is kívánjuk. — Cikkünk általánosságban lett írva és tartva, és az egész országnak szól, nem pedig a nyiregyházi róm. kath. „főur“ vagy „katekétájának“! Hogy miért éppen ők jelentkeztek, ezt talán ők tudják legjobban, vagy tán ők sem?!

Tessék, ha tetszik hozzá szólani akár pedagógiai, akár közegészségügyi szempontból, de ne akarjanak mindenből minden áron „személyes kérdést“ faragni, mert akarva, nem akarva, utoljára még el kellene hinnünk, hogy: „akinek a háza ég, az kiabál“!

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ

BUZIÁSI-PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUMMENTES természetes ásványvíz
ÜDÍT GYÓGYIT. ÜDÍT GYÓGYIT

Vese- és hólyagtajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

ORVOSILAG AJÁNLVA.

Főlerakat:

Wassermann Sámuel

fűszerkereskedésében

Nyiregyházán.

Telefon szám 121. 469-5-18

A kis Miskó!

Ki ne ismerné ezt a fűszert, csemegét és egyéb édességet áruló furfangos kis alakot, aki az orrára való tekintettel nagyon hasonlít a nagy Napoleonhoz, persze csak úgy, hogyha az halála előtt orra bukott volna.

Legujabban kis élelmes alaknak (a „Szabolcsvármegye“ egyik korábban megjelent számának szavaival élve: „A derék elhalt 48 as honvéd 92 éves fiának“) leleményes agya, egy egészen furcsa üzletág forgalomba hozatalát eszelte ki.

És pedig jól burkolt és csomagolt adagokban igyekezik, tisztességes, hozzáférhetlen jellemű uri embereket sárral dobálni és a nyilvánosság előtt tőle telhetőleg meghurcolni.

Rajóttunk ugyanis, hogy a „Szabolcsvármegye“ e hó 15-iki számában napvilágot látott „Nyiltteret“ az ő hecses aláírásával adta le a szerkesztőségnek. Persze „több Hirsch tag“ mögé bujva ő, aki még csak nem is Hirsch-tag!

Vajjon miért cselekedte ezt ez a különben édes kis Miskó? A dolog nagyon is egyszerű. Ő ugyanis Mórítzkának az ő édes kis testvére, azután pedig mi éppen néhány nappal ezelőtt fizettük ki nála levő tetemes számlánkat és áttettük bevásárlási forrásunkat egy igen derék fiatal házasság ember hasonló üzletébe. Ugye, hogy nagyon is kilóg a lóláb?

Tehát bosszu kellett az édes kis Miskónak. És minthogy neki veszíteni valója nincs, mert tőle lovagias uton elégtételt szerezni akarni, neveléses, elkorbácsolni pedig gyávaóság volna, hát miért ne reszkirozna meg a bosszuállás ily ritka nemes formáját!? — Figyelmeztetjük azonban ezt a nagyon is merész gnómot, hogy említett alapokra való tekintettel, korántse bizza el magát, mert ha nem tesz lakatot csókolni való kis édes szájára, hát megeshetik vele az a tréfa, hogy az üzletében található nagy üveg harangja alá találjuk szorítani és úgy tesszük ki a saját kirakatába!

Riport részlet.

„... ruganyos léptekkel, diplomata mosollyal arcán szállott föl a vonatra, bodor füstfelhőkbe burkolva vetette magát a potya ülésre s felsóhajtott: „Isten veled hazám, bátrak hazája! Már nem vagyok fiad. Elmegyek, elmegyek én messzire.“ A vonat prüsszkölve száguldott el — Munkács felé.

Oh, ne menj el!

Külföldre készülsz? . . . Ez már szívbe vág!
Hát elhagyod e „békés“ hon-hazát?
Másmint fogod keresni a babért?
Ne menj! Maradj! a város erre kér!
Ki lesz, ha elmegy gyöngék gyámola?
Te, a becsület, tisztaság maga!
Ne fossz meg minket: szellem-koldusit
Hisz csak Te vagy, ki minket üdvözít.
S ha már szándékoz meg nem másítod
Jöjj! Várunk! Szívünk hasitod . . .
Addig borús lesz életünk ege
Jöjj! Várunk! . . . S most már épen végele!

Hm! Hm!



Én vadlok edj khotja djerek
Választháskhor sohse nyerekh
Itth is, otth is, ráfizethekh
Okhár sok o Jola djerek.

De ho mégh lesz váloszthás
Én leszekh otth senkhi más
Én és a khedves Jola
A váloszthók thamosza.

Lenne bár mienk kelet költőinek ragyogó nyelve s lehetne tollal mindjárt festeni is: akkor sem tudnók hiven jellemezni ennek a hétnek tűneményes sikerét. Sohsem volt panaszunk a színészek ellen, de ezuttal meg kell adni, hogy mintha kicserélték volna őket. Felülmúlták önmagukat; gyönyörű és lélekemelő előadásban részesítettek minket: ámuló és bámuló közönséget. Ami nagyszerűt csak tud létrehozni a művészet, azt mind felkutatták, feltalálták s valósággal elkábitottak minket.

Azonban mégis ki kell emelnünk az „áldoktor“-t, ki a legigazabb, legfényesebb sikert aratta.

Eddigi mutatóványai csak halovány árnyak ahhoz képest, amit ezuttal produkált. Csodaszamba ment játéka. Oly bájos, oly fűrgő, temperamentumos, természetes volt, hogy a legélénkebb sajnálattal vesszük tudomásul távozását. Mert bizony elmegy. Itt hagy bennünket legnagyobb sajnálatunkra. Külföldre is eljutott híre s elszerződötték. Ismerve tehetségét, ezt nem csodaljuk, de fájoan érint. Kiben fogunk ezentul gyönyörködni? Oda vagyunk, de hát ezen már nem lehet segíteni.

A műsor e héten ez volt:

Hétfőn: *Van, de nincs!* (egy diploma kedélyes és szívfacsaró története) volt kitűzve, de helyette váratlanul a *Takarodó és Vájlunk el!* került színre könyhullajtások és álürügyek között. Ez volt bucsu fellépte az „áldoktor“-nak. Oly nagy volt a sikere, hogy előadás után a tömeg kifogta a talyigából a „taly“-t ami megmaradt, abba beletogták őt s úgy hordozták végig a bujtosi árkokon. (Egy kis izlelítő a külföldi sikerekből.)

Kedden: *Ki a vivát?* folyt le óriási érdeklődés mellett. Volt nagy zaj, pártvillongások és szomorú letörések. Móríc, mint szakértő szerepelt.

Szerda: *Éjjeli menedékhely.* Színhely: a Károlyi-tér, a „makulátnak“ uri emberek társaságában.

Csütörtök: *Kéz kezet mos,* törzsfőnökök és kreatúráik apró panamáival. Előképzül: a tus, mellyel mindent el lehet intézni.

Péntek: *Félemberek* (a másik felüket lámpással keresi, mint „modern Diogénesz,“ az „Állandó színház“ magvetője.

Szombat: *A nagyatermett,* de kicsivé lett, vagy hogy akar egyik senki a másiktól valamit faragni.

Vasárnap: *Csókron szerzett völegény,* népkerti jelenetek vidám sorozata. Ezt követi a *Bölcső,*

*

A jövő hét műsora körül zavarok vannak. A *Leszámolás* van kitűzve, de a főszerepet még nem fogadta el a közkedvelt bukott bazáros. Reméljük azonban, hogy az igazgatóságnak sikerülni fog reá venni őt, hogy egy élvezetes estét szerezzen nekünk. Itt említjük még azt is, hogy a külföldre távozott előkelőség sikereiről szintén esetről-esetre részletes tudósítást ad

Dr. Fri—eska.

Kis Tükör,

vagy: hogy szerkesztik a „Szabolcsvármegye“t.

Minden további megjegyzések nélkül lerántjuk a leplet erről a lapról, mely úgy tud kérkedni önmagával.

A november 15-iki szám „Glosszák a napról“ című közlemény „Éhinség előtt“ című része a „Somogyi Hírlap“ nov. 11-iki, „Vadászok“ című része ugyan e lap nov. 12-iki és „Sokat lotyognak . . .“ kezdetű a nov. 8-iki számából van ollóva szórul-szóra.

A november 16-iki szám „Magyar gyógy módok“ című vezércikke szintén a „Somogyi Hírlap“ e hó 12-iki vezércikke. Ugyan e számban „Ki ad többet érte?“ című cikke a „Somogyi Hírlap“ e hó 6-iki számából van szintén szórul-szóra átvéve.

A november 17-iki szám „A férj szereti az anyósát“ című riportja szintén a „Somogyi Hírlap“-ból van át ollóva szórul-szóra.

A november 18-iki szám „Nyugdíj és koldusbot“ című közleménye, valamint „Az utolsó nóta“ című tárca ép annyira eredeti, mint amennyire az pl. a „Választás után“ című vezércikke. Fúj a szél Nagyvárad felől is, Kassa felől is, Pozsony felől is: szóval — minden vidék szellemi csemegéje itt raktározódik el.

Ha jól utánna nézünk — nem is olyan nagy dolog ez. Így létesül összekötő kapocs távol helyek és Nyiregyháza között. Szóval: ez még dicséretet érdemel.

A november 19. és 20-iki számokról hiteles kimutatást nem adhatunk lapunk zárta miatt.

Mellékesen még fölhozzuk azt is, hogy a „Független“ jelző szintén lekerült a lap éléről és szintén tanulmányutra ment (állítolag)!

Egy út körül.

I. dr. Mit gondolsz, miért ment külföldre a mi kedves kollégánk?

II. dr. Mert „nemo propheta in patria sua.“

I. dr. Dehogy is. Azért, mert mikor a számárnak jó dolga van: jégre megy, s ha valakinek rossz dolga van: külföldre megy.

Modern költészet.

A szüz gondolatai.

(Ábránd.)

Körülnéz a szüz, mint bika a kutyák közt:

Itt minden barna és aszú

Vén butorokon és szegény

Lelkemen rág a szú!

Itt pajkos utcamag

S nyúl a gummi puska,

Legkedvesebb ételem

A tőpörtös haluska!

Legényhűség repíti pelyhét,

Mint Bleriot a gépét,

S a vad hajnóka

Hunyja a kelyhét!

De ez mindegy!

Az agyvelőm felfortyog

És ha komisz a világ:

És mint szalmaszál úgy összerogyok!

— És csak úgy fercsegett

Szörme Muffok és Boák

Stern Sándor

valamint az összes ősz i újdonságok óriási választékban érkeztek:

uri és női divatáru üzletében Pazonyi-u. 2.

Szajából a szó, a cefre,
Mégis csak jobb liften,
Mint gyalog járnai az emeletre!
És rám sötétedik
A szenvedélyek komorsága,
Hideg vízzel öblíti fejem
Az élet rút komornája!
Szűz vagyok én! Rózsás hajnal!
Ezüstös, érintetlen szűzi éj . . .
Óh szám! Óh lelkem! Imádva kérlek:
Gondolatimról hangosan ne beszélj!
És lelke a kósza vágy szállodája lett . . .
Szíve göcögve görög a mellkosárban! . . .
Zsirült körmökkel tépi haját a szűz:
És fetreng, mereng, tereng az undok sárban!

Yda Bangyó.

Nyiregyháza külföldön.

Mint értesülünk, városunk egy hírhedt
doktorát egy elsőrangú londoni-éeg első
szabásának szerződtette, — mint aki az
olló — kezelésben jártas.



Igazság!

Én vagyok az „Igazság”,
Még pedig az osztó
Hogy ez így van, ehhez biz
Nem fér semmi zokszó.

Megmondom az igazat,
Sőt ki is nyomatom,
Megjelenek pénteken
(Nem szabad szombaton!)

Szokásomhoz hű leszek
Megmondok én mindent,
Nem törődöm senkivel
Legyen az lent, vagy fent.

Szókimondás jelszavunk,
„Igazságban” bizunk,
El ne higgye senkisémet
Amit nem mi irunk.

Mi vagyunk a Doktorok,
Igaziak, „echtek”
Orvosolunk minden bajt . . .
— Kell-e még több nektek?

Jó barátok, doktorok
Vagyunk mink megannyi:
Csak egy doktort vetünk meg,
— Szerintünk ő talmi!

Kifogyhatatlan rovat.

Állandó színház.

Mesés, mesés! Ugyilátszik, hogy az „Igaz-
ságnak” ez a „rögeszme” tartja lekötve összes

figyelmét és éberségét. Ez az „Ő” geliebtes
Steckenpferdje.

Ezzel az eszmével kel, ezzel jár-ke, ezzel
ebédel, ezzel vacsorál, ezzel megy pihenni és
végre erről almodozik.

Tehát a modern peregrinusok is úgy
indultak utnak, mint a régiek. Tarsolyukban
nekik sincs egyéb, csak ez az *egy gyönyörű
szép álom*. Pardon! akkor tehát mégis némi
jelentékeny hátrányban vannak ezek a *modern
peregrinusok* a régikkel szemben, mert *azoknak*
a tarsolyukban *több*, míg ezeknek csak *egy gyö-
nyörű szép álom* van elrejtve.

Igy azután a régi peregrinusoknak volt
miben válogatniuk, míg ezeknek ez az egyetlen-
egy gyönyörű szép álom van, de ennek a
megvalósítása is, talán a jövő század regénye
és így ezt csak a tőlük egyenesen leszármaz-
zó „*legeslegifjabb peregrinusok*” fogják talán
élvezhetni?

* * *

Mondja „Ő” — „Csak nevensenek ki!”

Nyárban izzadunk,
Télben meg fázunk,
Ha bele is szakadunk,
Még is lesz . . .
„Állandó színházunk!”

* * *

Ennek az egyetlen egy „*gyönyörű szép
álmuk*” megvalósíthatásának keretébe belevon-
nak mindenkit és mindent, akit és amit csak
lehet.

Még a szegény jó öreg „*bölcs Diogénész*”
sem hagyják pihenni. Ezt is előrántják. És ha
már ezt személyes közbenjárásra nem is nyer-
hetik meg, hát legalább kölcsön kérik lámpáját
és ezt az az általánosan ismert „*Nyiregyházi
Diogénész*” veszi a kezébe, már t. i. ennek az
ép oly magasztos, mint épületes eszmének,
hogy: „legyen állandó színház” megteremtője.

A jó öreg Diogénész lámpájával kezében
utra kel, nem kimélve fáradságot ép oly ke-
vésbé, mint nyomda festéket és keres!

Lankadatlan buzgalom és eréllyel keres.
Mit is keres? Igaz biz az. „*Egy egész embert.*”
És miért keres „*egy egész embert?*” Mert ezt
részletekben nem talál és ha találna is, hát
nem tudná azt kellőképpen összeállítani.

Ép oly kevésbé lesz képes ez a nyiregy-
házi Diogénész egyetlen egy „*gyönyörű szép
álmának*” részleteit akként össze rakni, hogy az
álmokép testet öltson és az a várva-várt
„Állandó Színház” megépüljön.

Gott wie Schade!

Még egy kis igazság az „Igazságnak.”

Téves diagnózis.

Ilyen című hírecskét ad le az „Igazság” e
hó 11-én megjelent számában.

No lám, lám. Hirtelenében majd elkerülte
figyelmünket, hogy ennek a lapocskának a szer-
kesztője is „Doctor.” Doktor, doktor biz ő is,
de csak afféle paragrafus doktor. Talán éppen
azért akarja nevetségessé tenni az emberiség
javára működő orvos „Doktorokat.”

Hejh! pedig aligha hisszük, hogy ezek
közül bármelyik is állapított meg életében valaha
olyan „*téves diagnózist,*” mint aminőket és
mennyit az „Igazság” Doktora elkövetett és el-
követ az újság-írás terén?! II-ik József császár
is azt mondotta: „Guster und Ohrfeigen, sind
verschieden.” (Vagyis a pofonok és izlések kü-
lömbözők.) — Mi is azt mondjuk az igen tisztelt
„Igazság”-nak, hogy a Doktor és Doktor
között is van különbség! De még milyen!

„Szegény legények!”

A „Tolnai Világlap” e hó 13-iki száma
hozta Wymnalen aviatikus képét, aki 2780
méter magasságot ért el repülőgéppel. Milyen
tárgongó mélység ez, ahhoz a mérhetlenül magas
stylushoz képest, amellyel az „Igazság” cikkírója
fenti című cikkét megírta?! Gott der Gerechte!

És ehhez még milyen félrevezető „mottó-
kat” alkalmazott: „Viel Mazl zu der Idee!” és
„Mazl im Broche!” Pedig helyesebben, egész
bátran, már t. i. mesés tartalma cikkére való
tekintettel, azt írhatta volna a cikkére élére:
„Rachmones!” für meine arme Leser! Magya-
rul: (sajnálattunkat szegény türelmes és szegény
olvasóinkkal szemben!)

Ha igen tisztelt olvasóink közül 30 an nem
fordultak hozzánk azon kéréssel, hogy legyünk
szívesek nekik ezen jeles cikknek legalább némi
elfogadható magyarázatával szolgálni, akkor
legyünk mi az egyedüli előfizetői az „Igaz-
ságnak!”

Igaz hívő barátainknak némileg megnyug-
tató felvilágosítással szolgálunk, amennyiben azt
mondottuk nekik: „E gerüde üm e bittere
gewürö!”

Ez a cikk tehát mindenki előtt egy örök
talány marad, ha csak az az ur nem tudna erre
némi értelmi világosságot hozni, aki „Kalmár”
módjára méri az „Igazságot.”

Nur de Gall!

Lehullott már . . .

Lehullott már, hej, a fának levele,
Jó rendőrség nem lesz bajod már veled.
Végig üvölt vigan a szél „*ászfóton,*”
Járdás gazdák ez segít bajotokon!

De csak addig míg nem hull a hó pehely,
Akkor ismét keserű lesz a kehely!
Seperni kell reggel, délben s estére,
Hamut hintni, ha fagy, „*ászfót*” fejére!

A kutyának megtiltani nem lehet,
Télviz időn, ászfótra, hogy nem mehet.
Mehet, mehet, de aztán ne piszkoljon,
Hogy alispán ur, újra ne haragudjon!

Arra kérem főkapitány uramat,
Ne vizsgálta folyton a járdákat,
Nyugodjon meg főkapitány s alispán,
S a polgárság ismét boldog lesz talán?!

— Felhívás. Kérjük tisztelt előfizetőinket,
hogy ha hátralékban vannak, az esedékes
összeget minél előbb beküldeni szives-
kedjenek, hogy a lap küldése fönnakadást
ne szenvedjen.

Hirek.

— Erzsébet napja. Tragikus végű nagy
királynék névünnepe méltó kegyelettel ünne-
pelte az ország. Kivette részét ebből városunk
is: gyászistentiszteletek s iskolai ünnepélyek
tartásával.

Ekszerek, órák, arany- és ezüstneműek alkalmi ajándéktár-
gyak legolcsóbban
Sándor Rezső elsőrangú ékszerésznél kapható
NYIREGYHÁZA, Városház-utca 3. szám.

— **Bizalom az elnöknek.** A báró Hirsch Mór egylet végrehajtó bizottsága Hlatky-Schichter Gyulát, üléséből kifolyólag e héten küldött-ségileg kereste föl és minden piszkos rágalmmal szemben legteljesebb bizalmáról és ragaszkodásáról biztosította.

— **A választások.** Erős küzdelemmel folyt le kedden a megürült megyebizottsági taghelyek betöltése. Egész nap csak úgy sürgött-forgott a kortesek, választók tömege. Késő délután lett nyilvánvalóvá az eredmény, melyet a találgatások, szorongások valóságos raja előzött meg. A megválasztottak ezek: I. ker.: Oltványi Ödön, Prok Pál (Paulusz Márton helyett). II. ker.: Hudák Károly, Huraj Sámuel, Konthy Gyula dr. III. ker.: Balla Jenő, Márton József, Meskó László dr. IV. ker.: Juhász Etele, Kovách Győző, Leffler Samuel.

— **Az érdem jutalma.** Méltó emberre esett választás akkor, mikor Kiss Józsefet vezető járásbíróul áthelyezték Kisvárdára, s egyúttal táblabírói címmel és jelleggel ruházták föl. Ritka sikerű az a pálya, melyet az aránylag nagyon fiatal táblabíró megfutott. Rövid idő alatt jutott ilyen magas polcra, s ezt mind csak egyéniségének, bírói kiválóságának köszönheti. Üdvözljük kitüntetés számba menő áthelyezése alkalmából.

— **Az Ipartestület tevékenysége.** Dicsérettel kell megemlékeznünk az Ipartestület vezetőségének azon nemes akciójáról, hogy elhagyott árva gyermekeket helyez el a helybeli jobb iparosoknál. Ennek ipari és humánus szempontból való jelentősége kétségtelen. Nemcsak emberbaráti kötelességet ró le ezzel a testület, hanem nagyon hozzájárul eredeti céljának: az iparosok színvonalának emeléséhez is.

— **Doktorrá avatás.** Bozán Zoltánt, városunk szülöttét a héten avatták orvosdoktorrá a budapesti egyetemen. Szolgálatára Bécsbe rendelték a közös hadsereghez.

— **Halálozások.** Szmolár Jánosné szül. Márffy Zsuzsanna e hó 17-én hosszas betegség után elhunyt. Temetése 18-án délután volt. — Guttman Jenőné, a „Royal” kávéház bérletjének felesége e hó 16-án rövid szenvedés után meghalt. Három árva hagyott maga után.

— **Első könyv.** Borbély Sándor neve nem ismeretlen a társaságban. Most pedig mint költő mutatkozik be, egy kötet verssel. Címe „Az én világom”. Ajánljuk a közönség pártfogásába, mint tehetséges kezdőt, kinek felkarolása minden körülmények közt hálás dolog. A kötet ára 4 korona, s a szerző lakásán rendelhető meg legkésőbb december hó 10-ig.

— **Tanügyi változások a megyében.** Az új tanévben Szabolcsvármegyében a következő állomásokra kerültek új tanítók: Kisvárdai (polg. isk.) Császy László. Nyiregyháza (polg. isk.) Sztraka Godor J. Kisvárdai (áll.) Olajkáné L. Giza. Nagylapos-tanya (közs.) Bocskay Sándor. Székely (ref.) Hatvani Sándor. Tiszadada (ref.) Elekes Márton. Berkesz (ref.) Fodor Erzsébet Jolán. Nyiregyháza (izr.) Kande Giza, Neumann Albertné. Ajak (rk.) Bachmánszky István. Ujfehértó (gk.) Antal Endre. Ujfehértó (közs.) Vedres Miklós. Nyirbátor (rk.) Csillag Ámilián. Nyirbátor (rk.) Csóky Özséb. Ibrány (ref.) Szabó János. Kótaj (áll.) Surányi Mariska. Kótaj (áll.) Barna Elek. Kisvárdai (ref.) Tényi Gyula. Kisvárdai (ref.) Varga Etelka. Máriapócs (gk.) Seszták Barna. Máriapócs (gk.) Pora únszky Sándor. Máriapócs (gk.) Bojcsik János. Nyirjókó (ref.) Szabó Kálmán. Kisvarsány (ref.) Orosz Gyula. Tiszalök (ref.) Kis András. Tiszalök (ref.) Szabó Lajos. Paszab (ref.) Turi Sándor. Nyirbogát (ref.) Soós István. Bánháza (áll.) Fecser István. Lórántháza (ref.) Bakos Lajos. Nyirlugos (rk.) Báber Ferencz. Apagy (ref.) Fülöp Vilma. Demecser (közs.) Eördögh Jenő. Pócspetri (rk.) Terna János. Nyirmártonfalva (ref.) Bede Kálmán. Nyirbrány (ref.) Nagy Sándor. Nyirbátor (ref.) Harcsa Sándor. Görögcsallás (urad.) Hála Győző. Nagyszög-tanya (rk.) Székely Ilona. Nyirmada (izr.) Klein Jakab. Nyirkarász (ref.) Pethő Zsigmond. Sz.-veresmart (ref.) Takács Ferencz. Pátróha (ref.) ifj. Bacskay Ferencz. Demecser (ref.) Asztalos Péter. Demecser (ref.) Márczy László. Tiszaberczel (ref.) Domokos Albert. Vencsellő (ref.) Szabó Lajos. Berkesz (ref.) Fodor Jolán. Buj (ref.) Kántor János. Zsindelyes (ág. ev.) Stefán Gyula. Rozsrét (ág. ev.) Dobin Lajos.

— **Nyilvános köszönet.** Ez uton mondunk köszönetet a reklám estéken szereplőknek, valamint Erneyi Jánosné urnőnek az egy felvonásos szindarab rendezéséért, Kovách Árpád

urnak művészi zongorakiséréteért, továbbá Fuhrmann Lili urhölgynek s mindazoknak, kik hozzájárultak előadásunk sikeréhez. Köszönetet mondunk azon cégeknek, melyek a reklámozásért 40—40 koronával járultak pénztárunk gyarapításához. Különösen kiemelve Hoffmann Adolf urat, ki ez összeget még 10 koronával megtoldotta és Törley J. és tsa pezsgőgyárosokat, kik a kiállítási költségek fejében még 23 koronát és két üveg pezsgőt is küldöttek, mely utóbbit legközelebbi tea délutánunkon elárusítunk. A leány egyesület elnöksége.

— **Az első teadélután.** Az érdemes leányegyesület újra sorompóba lép. Megkezdte jöhrű tea-délutánjainak mindig kedves, vonzó sorozatát. E hó 27-én lesz az első; délután 5 órakor kezdődik. A kis debreczeni primadonna, Fényes Annuska versenytársa lép fel akkor, hogy apró művészetével nekünk is kedveskedjen. A prologot Sexty Lili mondja, s ezen kívül számos meglepetést tartogat az egyesület vezetősége. Remélhető, hogy a közönség, melynek amúgy is méltán dédelgetett kedvence a leányegyesület, megtölti majd a „Korona” nagytermét, hol 1 korona belépődíjért még egy csésze tea is kijár.

— **Építőiparosok gyűlése.** Holnap délelőtt 10 órakor a Nyiregyházi építőiparosok szövetsége rendkívüli gyűlést tart a városháza tanácstermében. Érdekesnek ígérkezik Farkas Eleknek, az országos szövetség elnökének előadása a munkás biztosítási sérelmekről és Boross Soma alelnök felolvasása az ipartörvény revíziójáról.

— **Tanítók estélye.** Ma és holnap este fog lezajlani a tanítók sikeresnek ígérkező estélye. Az eleven változatos műsort már előzőleg ismertettük, s csak annyi a megjegyezni valónk, hogy kár nem többször nyujtani a közönségnek ilyen értékes élvezetet, mint amilyenre kilátás van.

— **Szociológiai felolvasás.** Csütörtökön este volt a szociológiai tanfolyam első előadása. Agoston Péter dr. tartotta megfelelő számú hallgatóság előtt.

— **Mi lesz már a piaccal?** Hosszu idők óta sanyli kereskedő- és iparosvilágunk a piac-kérdés vajadását. A mostani állapotok egyenesen érdekeiket veszélyeztetik, amit szó nélkül nem lehet tűrni! Ennek az égően sürgős és életbe vágóan fontos ügynek megbeszélésére a kereskedők és iparosok holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor gyűlést tartanak az Ipartestület helyiségében. Minthogy elsőrangú érdeke minden érdekeltnek, hogy megjelenjen, hisszük: népies értekezlet lesz a holnapi. Mi a magunk részéről legmesszebbmenő támogatásunkat igérjük, szívesen adunk teret a felszólalásoknak, mert tudjuk, mi forog kockán!?

— **Kinek kell iparos tanuló!** A debreceni gyermek-menhely árva gyermekeket helyez el oly iparosoknál, hol a humános bánásmód és ipari szakképzés biztosítva van. A részletesebb felvilágosításokat készséggel megadja a helybeli ipartestület.

— **Arcképes igazolványok.** Az arcképes igazolványoknak a jövő 1911. évre való érvényesítését a máv igazgatósága már megindította. Aki december végéig nem kéri a meghosszabítást, a jövő évre elesik a kedvezménytől. Felhívom tehát a tankerület összes népiskolás és ovodai tanerőit, hogy kérelmüket láttamozás végett hivatalomhoz terjesszék be. Az igazolással ellátott kérvény 2 kor. ért. postabélyeggel látandó el és a Máv. igazgatóságához (Bpest, Andrassy-ut 75.) küldendő fel. Ha az igazolvány elveszett, vagy új kéretik, 3 koronáért postabélyeg fizetendő. Nyiregyháza, 1910. november 17-én. Dr. Wilt György, kir. tanfelügyelő.

— **Nyilvános köszönet.** A „Kereskedők és Iparosok Hitelszövetkezete” múlt évi haszoneredményéből a kereskedő tanonciskola céljaira 40 koronát adományozott. Iskolánk iránt tanúsított emez áldozatkészségéért fogadja a tekintetes Igazgatóság az iskola nevében kifejezett s hálás köszönetemet. Nyiregyháza, 1910. november hó 18-án. *Ruhmann Andor*, ig. tanító.

— **Ismét ebzárlat.** A kutyákra megint rossz napok virradtak. Hatósági rendelkezés folytán újlag 40 napi zárlat alatt vannak.

— **Nálunk is fellépett!** Minden gondosság mellett sem tudta elkerülni Nyiregyháza az országszerte uralkodó száj-, és körömfájást. Már 4 vágómarhán meg is állapították ezt, ami a legvégsőkig menő óvintézkedéseket vonta maga után.

— **Az Apolló színház szombat, vasárnap** és hétfői előadásainak műsorából kiemelendők a következő ujdonságok: *Veszélyes fogadás!* Csataképek az amerikai szabadságharcokból. *Norvég fjordok mentén.* Gyönyörű, természetes színes Pathé kép. *Hős pásztorfiu!* Episod Garibaldi életéből. *Hamis szerzetes.* Igen jó bohózat. *Egyszakadás, földindulás* Óriási tréfa. *Pali akrobata csapata!* Komikus sportlátványosság. A nézőtér és váró csarnok fűtve van.

— **Táncmulatság Gáván.** A gávai tevékeny és mind nagyobb szerepet játszó tűzoltóegyesület holnap este a nagyvendéglőben zártkörű táncmulatságot rendez. Előzetesen színre kerül két népszimű: a „Piroska” és a „Bóbitás galamb.” Személyjegy 1 kor. 40 fill., családjegy 3 kor. 20 fillér.

— **Egy jó karban levő zongora és cimbalom eladó.** Cim a kiadóhivatalban, Vasuti-út 17.

— **Uj titkár.** A „Báró Hirsch Mór” egylet végrehajtó bizottsága ideiglenesen Nandrassy D. Aurélt választotta meg titkárrá. A hivatalos helyiség Kürt-utca 11. szám alatt van.

— **Láttamozott alapszabály.** A belügyminiszter láttamozta a nyiracsádi kaszinó alapszabályait.

— **Árlejtés.** A rakamazi római katolikus plébánia épület renoválását árlejtés útján Sárkány Imre nyiregyházi építő-mesterre bízták, ki az előirányzott összegből 5%-ot engedett szemben a Herskovics Ignác 4%-nyi engedményével.

— **Gyujtogatás.** E hó 16-án virradóra a volt kiállítás területén leégett a Podmaniczky Géza báró pavillonja, melyet tudvalevőleg a városnak ajándékozott. A nyomozás eddig csak annyit derített ki, hogy az izléses pavillont gonosz kezek gyujtottak föl.

— **Befagyott kabaré.** Kedden és szerdán a Kiskorona éttermében kabaré társulatnak kellett volna szerepelni. Az első este még ment is valahogy, de a második már elmaradt, miután a társulat nagyon gyenge volt. Kellene egy kis óvatosság az ilyen társaságok szerződtesenél, mert aztán a vendéglős vagy kávé önhibáján kívül, csupán a közönség iránti jóakarattól, kárát vallja. Hisz ilyenkor a vidékre vetődő artisták kivétel nélkül a legutolsók közül valók, akik nem kapnak állandó kenyeret.

— **Ékszer, órák, ezüstneműt** bizalommal s legolesóbban csakis az országszerte legjobb hirnevű Lefkovits Arthur és Társa debreceni cégnél vásárolhatnak. Árjegyzék ingyen. Választékot szívesen küld.

— **Nyomatványokat esinos kiállításban** olcsón és gyorsan készít *Klafter Ignác* legújabb gépekkel és betűkkel felszerelt könyvnyomdája Pazoni-utca 9.

CSARNOK.

Káprázat.

Este volt, s amint ott ültem és néztem, hogy sötétedik szobám s hogy mily gyorsan jelennek meg az árnyak a falon: megjelent előttem a Halál Ugy láttam, mintha az egész szobát betöltötte volna fehér árnya. Ugy éreztem, megszibadt egész testem . . . ránehezedik önsullyal a sötétség . . . az árnyak keresztül törve a falakat, az égig érnek.

S Ó szólt.

Elfáradtam az aratásban, s betértem hozzád. Nem mesélem el hosszú utazásomat. Voltam betegnél, ifjunál, öregnél — menyasszonyt is meglátogattam és mindenütt arattam. Ne félj! Nem jöttem érted. Nem vislek magamál. Órád még nem ütött, csak arra gondoltam hogy magadtól, hívás és erőszak nélkül is eljössz velem.

Sokszor elhallgattam mikor siránkoztál mikor összetört szárnyakkal a magasból leestél és megundorodtál az élettől. Sokszor láttam, hogy oda borultál széked támlájára, mert nem találtál kivezető utat élted labirintusából; a rejtelmek és titok, a vágyak és szerelem utvesztőjéből. Siránkoztál és szegylted könnyeidet. Én vissza gyűjtöttem őket kis aranykehelybe, hisz ezek jellemzik megunt éltedet. . . . Azt hiszem önkényit fogsz velem jönni . . .

Kinyujtom a kezemet, te megfogod és én kisegitlek téged szép csendesen a te utvesztőtől. Ha akarod mutatok neked új világokat. Bejárjuk maj a végtelent. Csillagokról, csilla-

gokra szállunk a nagyvilágűrben s mögöttünk hagyjuk a földet — ahogy poétáid mondják: az undok sárteket. Megismertettek az üstökösök pályáival, látsz majd új és boldog embereket, emberi fajokat. Vagy ha akarod a gyönyörök és Fata Morgana országába juthatsz. Kimondhatatlan édes és győtrő fájdalom tölti majd belkedet, ha átléped ezt az új világot. Ha akarod pihenhetsz.

Van egy szép kert — hisz ismered — a temető. Telve van zöld friss bokrokkal, illatos virágokkal. Oh mily szép ott! Csendes nyugodt minden, még a madarak is halkán füttyörésznek. Mily jó ágy az anyaföld! . . . Egy-két göröngy koppanása feketegyomru házikódon s aztán örökös csend és pihenés következik . . . Álmodhatsz. Nem hallod a zajt. Nem hallod a küzdelemben elesettek nyögéseit. Semmi sem bánt, csak folyton végnélkül örökre pihenni fogsz.

Jer velem! Nyujtsd ki kezéd és repülni fogunk: aether hullámai lágyan körülöleljék elröppenő lelkedet, egybeolvadnak vele és lehetőszerűen tovaszálnak elsimulva finoman, gyöngéden, mint a gyűrűző kis hullámok. Jer! Anélkül, hogy kényszeríthetnélek . . . Mi tart itt! A könnyek, melyeket elhullattál, a leány aki nem szeretett, a vágy mely sohasem teljesült az ábránd, a test, az anyag?

Elhallgatott. Felém nyujtotta a kezét, — Csak egy mozdulat és megszábadulok mindentől és holnap megtalálnak a puha karosszékben amíg lelkem elválva testemtől repül egy ismeretlen világba, ismeretlen világon keresztül.

Gondolkozni kezdtem. A halál sokszor türelmes! Ki srat meg? Talán senki. Ej . . . mégis . . . az a leány ki sohasem szeretett.

Felujulnak az emlékek . . . a tavasz, az ibolyák . . . a szép nyári esték. . . Nem szeretett. . . Hát érdemes akkor élni?

Körülnéztem; a halál még mindig mellett állt. . . Tekintetem az asztalra tévedt. Egy kis virágtartóban egy pár szál ibolya volt ott. Lekaptam az asztalról az én virágjaimat, az ibolyákat, beléjük tettem arcomat és felszívtam az illatát. Átláttam egy pillanat alatt, hogy mily keserű az élet, de milyen szép a tavasz; mily kegyetlen az a leány, de mégis milyen jó érzés ha reá gondolok; hányszor sirltam, de eszembe jutott az is, hogy mosolygott már az én arcom. És átláttam menyire szerettem őt, hogy a szerelem legyőz mindent, hogy nem tudok, nem akarok meghalni, hogy élni akarok, hogy Őt láthassam, hogy még jobban szerethessem.

Megráztam a fejem. Nem, én nem megyek! Örülök az életnek . . . nagyon örülök az életnek.

A halál gunyos mosolygással eltűnt . . .
Bi-i.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

F. E. külföld. Szerencsés utat! Epedve várjuk megígért uti leveleit. Csak kérjük, zárt borítékban küldje, ne tudja, honnan jön.

S. K. Tényleg azóta tisztább a levegő. Ha szószerint nem is adhatunk igazat önnek, egy valóság: a városban kevesebb a piszok.

Sphinx. E tekintetben ép oly tájékozatlannak vagyunk, mint Ön, de — hála Isternek — a szabadkőművesek legnagyobb fejeje határozott ígéretet tett, hogy közelebbről felvilágosítást fog adni a páholyokról. Uri ember, remélhetjük, hogy szavát tartja. Akkor aztán fény derül a titokzatosságra.

Többeknek. Kalandor, ripók, diplomaszédelgők megrendelt, felelősség nélküli hülyeségeire egyáltalán nem válaszolunk. Eddig mukkani sem mert, pedig kapott alapos pofonokat, csak most mert egy utolsó felhőrdülni, mikor már megszökött a gyalázat elől, melybe került. Mást ne kívánjanak tőlünk. Aki előbb könyörög, azután . . . hallgat, s végül, mikor felelősségre nem vonható, megmozdul s nyomorultul elbődül: azzal nem vitatkozunk. Lehet, hogy ez nem illő hang, de az ilyen aljas féreggel nem lehet másként végezni.

Britz B. A. Budapest. Multkor tévedésből nem ment. Köszönjük, mindenkor szívesen látjuk.

H. E. dr. Helyben. A lap küldését megszüntettük, kérjük tudassa, mióta járt a lap, s meddig van kifizetve, hogy esetleg a többletet visszatéríthessük. Értesítését feltétlenül várjuk.

Felelősszerkesztő és laptulajdonos
Hlatky Schlichter Gyula.

Sirkövek

10 százalékkal olcsóbban mint bárhol

Goldberger Dávidnál,
Nyiregyháza, Vasuti-ut 20.

Eladó szőlővesszők.

Gyökeres Európai homok talajra alkalmas vessző a következő fajokból eladó: Erdei, Ezerjó, Mézesfehér, Olaszrizling, Sárfehés, Szerémizöld, Chasseles, Kadarka, Nagyburgonci, Kövidanka, Oportó, S-lankamenka, Furmint és még mintegy száz csemegefajból ezrenként 12-15 forint.

A vesszők erősek és duggyökerűek, így pótlásra is teljesen megtehetnek.

Kimerítő árjegyzék minden fajú vesszők és oltványokról ingyen és bérmentve.

Czim:

Szücs Sándor Fia
szőlőtelepe
Bihardiószeg.

A gazdaközönség figyelmébe!

FRANCK HENRIK FIAI kassai pótkávégyár igazgatósága a cikória gyökér termelését is ajánlja a t. gazdaközönségnek a vetés forgóba való felvételére.

A cikória mély talaju jó erőben levő homokkal vegyített agyagos földet igényel, mely lehetőleg már ősszel lett felszántva. Legjobb előveteménye az őszi buza vagy rozs.

A gyökerek mázsálása a csapi, esetleg kassai állomás vagy a gyár hitelesített hidmérlegén történik. A termés értéke 3% sulylevonással, készpénzben azonnal kifizettetik. Az árra nézve, mely a feladó állomásnak a gyártól való távolságától függ, valamint egyéb felvilágosításokkal szívesen szolgál a gyár igazgatósága.

Franck Henrik Fiai Kassa.

SIRKÖVEK

mindenféle alakban és nagyságban legolcsóbb árak mellett kaphatók!

Führer Zsigmond Fiainál

216-52-90 Nyiregyházán,
Vármegyeház-utca 5-dik szám.



Brüsszel 1910.

GRAND PRIX.



elsőrangú szépítőszert.

Zsirmentes.



MALATTINE BÖRKREM

glicerin és mézpép,

csodás hatása van durva és felrepedezett bőrre. Rögtön hat és bársonypuhává teszi a bőrt. Hegyi és tengeri utakon nélkülözhetetlen. Ibolya illattal — 75 és 125. Malattine-Szappan gli eriu és mézzel utólérhetetlen a mindennapi kasználban. Észrevehetetlen.

Malattine borotva-szappan glicerin és mézzel különösen alkalmas gilette borotvákánál.

Magyarország-Ausztria részére a gyár:

Bodenbach A. E.
(Georg Dralle.)



Hirdetések

jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban.



Megnyílt!

Papp Géza

fűszer-, déligyümölcs és

csemege üzlete

Nyiregyháza, Városház-utca 2.

541-15-3

Tartsa pénztárát a falban!

Szabadalmazott

amerikai házi safe deposit

falba épített páncél szekrény. Bámulatos olcsó.

Kizárólagos képviselők Szabolcsvármegyében:

Szuchy József és János

építőmesterek Nyiregyháza, Uj-utca 18. sz.
Elvállalják a safek szállítását és beépítését.

Tűzbiztos.

Betörés mentes.

Átigazítható kulcs nélküli amerikai zár. Minden modern lakás nélkülözhetetlen berendezési tárgya.

Uj építkezéseknél a falazással egy időben beépíthető. Régi házakban a szakszerű és tűzbiztos beépítés olcsó árakban eszközöltetik. 530-20-3

Az amerikai élelmesség legéletre valóbb alkotása!

Szaabolcsvármegye legnagyobb

= bútoráruháza =

Nyiregyházán, a törvényszék mellett.

Legújabb stilű palisszander, mahagoni és fehér fényezett háló és ebédlő berendezések. Angol úri- és női salon garnitúrák.

Ebédlő diványok.

Megfelelő árak.

Pontos kiszolgálás.

Lefkovits Zsigmond

Hajlított fa, vas- és rézbutor nagy raktára.

A legtöbb kiállításon legelső díjjal kitüntetett és első orvostanárok által ajánlott, kitűnő minőségű

Esterházy cognac
mindenütt kapható!

Az

Esterházy cognac

a közönség kedves itala!

Esterházy cognacgyárTELEFON
31-49.Központi Irodája:
BUDAPESTTELEFON
31-49.

V., Csáky-utca 14. szám.

Nyiregyháza legnagyobb választéku bútoráruháza

Alapítva 1903.

Pazonyi-útca 10 szám.

Állandóan raktáron tartom a mai legújabb divatu fényezett és különféle színű háló, ebédlő, szalon és luxus bútorokat, valamint saját készítményű angol bőr-moket és női szalon-garnitúrákat, vas, félréz és egész réz hálósobákat, lószőr- és afrik madracokat, úgyszintén egyszerűbb de jó kivitelű matt-bútorokat, mely felsorolt és raktáron levő, de itt fel nem sorolható különféle bútorokat utólérhetetlen olcsó árban árusítom.

370-13--19

Tisztelettel:

Glück Jenő.

Képeket, tükröket, hajlított fa- és vasbútorokat gyári árban árusítok.

Megérkeztek

a Szörme boák és muffok valamint nagy választékban

az őszi és téli újdonságok, férfi és női divatcikkekben.

KLEIN HERMAN,

férfi-, nődivat és kézimunka üzletébe.

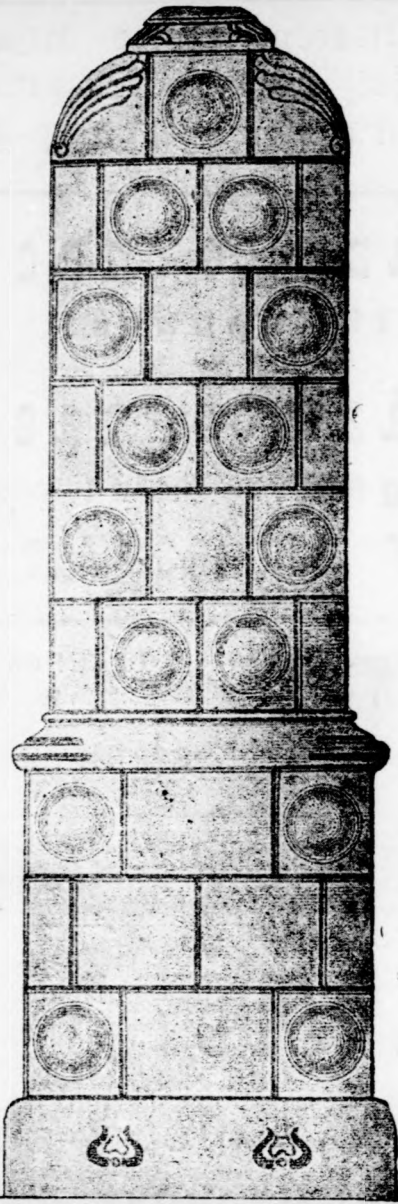
Tokaji-utca (Hohe cukrászda mellett.)

Fix fizetés és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem **300-600 K.****Hecht Bankház** Részvénytársaság, Budapest Ferenciek-tere 6. szám.Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb **Réthy-féle pemetefűcukorkánál.**

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van.

Ára 60 fillér.Csak Réthy-félét fogadjunk el.
572-10-4.**Aki gyomorfájós, bélbeteg, étvágytalan, lesóványodáshoz hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult gyomorsót, Schumann gyógyszerész-től Stöckerauban.****Aki szabályozni és épségben tartani akarja jó emésztését használja a Schumann-féle gyomorsót, tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében, mily jól érzi magát.****Gyomorsó** eltávolítja azonnal a fölösleges gyomorsavat és előmozdítja az emésztést. Egy doboz ára 1 korona 50 fillér.**Gyomorsó-pasztillák** kényelmes s kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. Ára tarsolyonként 3 phiolával a 10 gyomorsó-pasztillával Kor. 1.50. Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendelésnél — utánvétel — Schumann gyógyszerész Stöckerauban. Kapható minden gyógyszerárban.

Magyarországi főraktár: Dr. Egger L. és Dr. Egger J. gyógyszer-tára Budapesten.



Lórencz Miklós

első szabolcsmegyei cserépkályha
gyára NYIREGYHÁZA,
Kótaji-utca 52 szám.

Ajánlja a legizlésebb és legmodernebb
kályhát **50% olcsóbban**
mint bármikor.

TESSÉK érdeklődni!

TESSÉK megtekinteni!

TESSÉK előrelátónak lenni!

TESSÉK óriási raktárból választani.

LICHTMANN VILMOS

czég ajánlja

Nyiregyházán, Széchenyi-tér 3. szám
saját háznál épült, dusan felszerelt gép-
raktárát, mindennemű különleges — leg-
kedveltebb — gazdasági gépek és gőz-
ekék beszerzésére.

Nemkülömben sok évi — és tekintélyes
— összeköttetései folytán külön jelzálog-
banki ügyosztályt vezet ingatlanokra
nyújtandó legelőnyösebb törlesztéses köl-
csönök megszerzésére, birtokok eladása
parcellázása és ilyenek bérbeadási
ügyvitelére.

Hirdetés.

Bóni gyártelep és mezőgazdasági r. t.
Nyirbátor.

Ajánlja legjobb minőségű gyártmányait:

*Mosó szappan, Bóni szinszappan,
Szegedi háziszappan, Debreczeni
szappan. Kis üstön főzött 5 éves
legjobb minőségű borpárlat. Kétszer
finomított repceolaj étkezési célokra,
égetésre és kenésre. Napraforgó olaj,
Napraforgó táblaolaj, Repcepogácsa
darabokban és megőrölve, Napraforgó-
pogácsa darabokban és megőrölve.
Finomított szesz, Rum szesz. Denat-
urált szesz, Anizsos szesz.*

A Vasárnapi Ujság deczemberben küldi szét

előfizetőinek nagy terjedelmű és díszes kiállítású ünnepi ajándékát, a **Karácsony-t,**

mely az idén is a nagyszámu kiváló közlemények és művészi illusztrációk javát adja olvasóinak.

*E díszalbumot, mely nagy terjedelme és pazar kiállítása mellett a legszebb karácsonyi
ajándék, azok az előfizetők is, akik most lépnek az előfizetők sorába ingyen kapják.*

A VASÁRNAPI UJSÁG 57 éve szolgálja már a magyar művelődés ügyét s ezzel általános ismertté és kedvelté vált a művelt magyar olvasóközönség köreiből. Hatásának és elterjedtségének eszköze az volt, hogy fél-századnál hosszabb idő alatt lépést tartott kulturánk és irodalmunk általános haladásával s fontos tényezője volt a nemzeti irodalmi törekvéseknek. A Vasárnapi Ujság fenntartotta a nemes irodalmi és nemzeti hagyományokat, hű tükrö a magyar művelődés mai állapotának, közéletünk és társadalmi életünk nevezetes mozgalmainak és tájékoztatja olvasóit a külföld mindazon cselekményeiről, melyeket a művelt magyar embernek ismernie kell.

A Vasárnapi Ujság hasábjain a magyar élet, irodalom és művészet tárgyilagosan és mindig a legmagasabb szempontokból tekintve tárul a közönség elé, de bátran hivatkozhatik arra is, hogy a magyar olvasóközönség igényeinek növekedésével lépést tartott a szerkesztőség igyekezete, valamint a kiadók áldozatkészsége is, melylyel ez igényeket kielégíteni törekedtek. Belső tartalmára, külső

díszére, illusztrációinak gazdagságára a Vasárnapi Ujság a magyar viszonyokhoz képest a lehető legjobbat és legtöbbet igyekszik adni; munkatársai a mai magyar irodalom legkiválóbb művelőinek egész serege.

A hét aktuális eseményeit évenként másfél ezernél több képből örökíti meg; a legjobb hazai és külföldi írók regényeit közli s írásban, képből állandóan bemutatja a női divat változásait. Mindezeket felül előfizetőinek karácsonyra olyan díszes kiállítású ünnepi albumot ad ingyen, mely egy szépirodalmi lap teljes évfolyamával szinte egyértékű.

A „KARÁCSONY”

cimű ez ünnepi ajándékunk kitünő elbeszélő-írók és költők legbecsesebb szépirodalmi műveinek egész sorát teszi le egy nagy terjedelmű, pazar kiállítású albumban a művelt magyar közönség karácsonyfája alá, kiváló magyar művészek illusztrációival és színes műmellékletekkel, melyek világhírű régebbi és újabb külföldi és magyar mesterek képeit teszik közkinccsé.

A Vasárnapi Ujság népszerű melléklapja, a VILÁGKRÓNKA hetenként egy iven, számos képpel illusztrálva jelenik meg és az általánosabb érdekű napi eseményeket tárgyaló cikkeken kívül rendszeren közöl elbeszéléseket, regényeket, utirajzokat, mulattató kisebb közleményeket és hasznos tudnivalókat.

A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára:

negyedévre 5 korona

félévre 10 „

a „Világkróniká”-val együtt:

negyedévre 6 korona

félévre 12 „

Mutatvány számokat levelezőlapon kifejezett kívánatra bárkinek készséggel küld a

Vasárnapi Ujság

kiadóhivatala

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.